

CINEMA

Lav Díaz, explicar com som requereix temps

La Filmoteca dedica un cicle de cinc pel·lícules al director filipí

Crònica

TONI VALL
BARCELONA

Les pel·lícules de Lav Díaz són llargues, molt llargues. *Norte* dura 250 minuts; *The woman who left*, 226 minuts; *From what is before*, 338, i *Melancholia*, 450. Són exemples eloqüents del primer que crida l'atenció del cinema d'aquest director filipí, nedador a contracorrent, que des d'ahir fins al divendres dia 27 aterra a la Filmoteca de Catalunya en un cicle programat en col·laboració amb el Grec. És el primer cop que el festival d'arts escèniques estiuec de Barcelona es capbussa tant en la programació de cinema. Té sentit, a més, que en una edició amb la mirada posada en l'Àsia sigui Díaz, cineasta fermament compromès amb la realitat social, política i humana del seu país, la veu escollida.

Dèiem que la llarga durada és l'aspecte que crida més l'atenció i és més evident del cine de Díaz, allò que es comenta primer en una conversa sobre ell. Evidentment no es tracta de cap fet instrumental ni anecdòtic, sinó d'una necessitat tant metodològica com d'aprofun-

diment filmic. Va quedar clar durant la conversa que Díaz va mantenir amb Albert Serra abans de la projecció de *Norte* a la Filmoteca: "Les meves pel·lícules són llargues perquè necessito temps per explicar el que vull explicar, per aprofundir els aspectes psicològics dels personatges i per traçar una narració profunda", va explicar el director. Roda plans molt llargs, moltes vegades en una sola presa perquè ho considera molt més honest que no pas utilitzar el muntatge a conveniència. Serra, que sintonitza molt bé amb la manera de Díaz d'entendre el cinema, va assegurar que d'aquesta manera s'esquiva l'esquematisme i es potencia la complexitat i la bellesa. "En les meves pel·lícules l'espectador no està subordinat a l'acció, no segueix fil per randa el moviment dels personatges com passa al cine de Hollywood", va reblar el protagonista del cicle. I en posa un exemple revelador: les pel·lícules de Tom Cruise!

La puresa i la innocència

En aquest mateix ordre de coses, Serra va destacar la capacitat de Díaz per crear sentits a més de significats accessoris i circumstancials: "En el seu cinema destaca la puresa i la innocència i, sobretot, la capacitat per al misteri, per a la desco-

Llibertat
En el cinema de Díaz "l'espectador no està subordinat a l'acció"

Combat
"Els meus personatges sempre lluiten", va assegurar el director

berta de coses ocultes en paral·lel al seu retrat de realitats dramàtiques, psicològiques, polítiques i socials". Díaz i Serra es van conèixer a l'edició del Festival de Locarno en què el primer era el president del jurat i el segon hi concursava amb *Història de la meva mort*. Serra va ser guardonat amb el màxim premi després que Díaz aconseguís vèncer les reticències d'un altre membre del jurat a qui no li agradava gens la pel·lícula. Finalment, després dels premis, Serra i el seu detractor es van fer amics gràcies a la passió mútua pel cinema de John Waters.

No és tan sols l'ús del temps el que defineix i precisa la cinematografia de Díaz. També hi ha la força del paisatge i l'esperit contemplatiu amb què el retrata –"Si plou se sent la pluja el temps que faci falta", va dir– i, sens dubte, el compromís polític que batega en la seva obra. "Els meus personatges sempre lluiten, sempre són dins un context històric", concreta. És difícil entendre el seu cinema sense tenir en compte la colonització espanyola, nord-americana i japonesa i els anys de dictadura de Ferdinand Marcos: "Ara no és que hàgim millorat gaire, tenim un gàngster de president". —

Díaz va conversar amb Albert Serra a la Filmoteca abans de la projecció de *Norte*, pel·lícula de més de quatre hores de durada. DANI RÍOS

Les cinc pel·lícules del cicle

- 'Norte' (2013)
Història de culpa i tensions socials amb afany parabòlic sobre la vida del dictador Marcos.
- 'The woman who left' (2016)
A la Manila actual, una dona vol venjar-se pels anys passats injustament a la presó. Va ser Lleó d'Or a Venècia.
- 'From what is before' (2014)
A principis dels anys 70 els militars es despleguen pel país, però en un poblet de la costa la vida continua.
- 'Melancholia' (2008)
Rodada sense guió previ en una zona de muntanya, tres personatges interactuen amb el rerefons dels desapareguts durant el règim de Marcos.
- 'Evolution of a Filipino family' (2005)
Díaz narra la vida de dues famílies durant la dictadura i l'arriba de la democràcia amb Corazón Aquino.